

van deze reuzenonderneming. Aan Don P. Sainz de Baranda, lid der Academia, zijn opvolger, dankt men de delen 48 tot 52, verschenen in 1865-1869.

Zo zag de toestand er uit rond de jaren 1880. Gedurende lange jaren werden alle werkzaamheden onderbroken door politieke en religieuze aangelegenheden, gebrek aan geld, enz.

Den hertog van Alva komt de ere toe dit werk terug in gang te hebben gezet. Deze opdracht werd aan de kloosterfamilie der Augustijnen toevertrouwd. De eerste die er aan begon was P. Guil. Antolin, bibliothecaris van het Escorial en lid der Academia (1921). Zijn hoge ouderdom en verzwakte gezondheid lieten hem echter niet toe de volle maat te geven. Hij stierf in 1928.

Zijn confrater en ambtgenoot, P. Julian Zarco, volgde hem op. Van zijn buitengewoon talent en geleerdheid mocht de glansrijke voltooiing der España Sagrada verwacht worden. Op 30 Nov. 1936 werd hij door de marxisten te Paracuellos de Jarama gefusilleerd. Nogmaals, zoals in 1792, had de republiek geen geleerden nodig!

Heden stelt zich de vraag of nu eindelijk de España Sagrada zal voortgezet worden? Wij zijn de mening toegedaan dat men de lijst der kerken dient aan te vullen en een nieuwe uitgave der bestaande delen, inmiddels alle uitgeput, te bezorgen. In het plan van P. Florez dienen enkele grondige wijzigingen gebracht naar de eisen der moderne critiek, om de España Sagrada op het peil der grote Europese tekstcollecties te brengen. Ter aanvulling werd reeds de collectie « *Scriptores ecclesiastici hispano-latino veteris et medii aevi* » (Colección patristica del Escorial) ondernomen.

De España Sagrada moet worden: een groot archief, een Monumenta Hispaniae Sacrae, een Corpus, basis om de Historia de la Iglesia Española te schrijven.

Op deze rede antwoordde Don Agustín Gonzalez de Amezua; hij sprak de lof uit over P. Angel Custodio Vega als monnik, geleerde en wetenschapsman. In zijn conclusie deelde hij mede dat de Orde reeds de medewerking aan de voortzetting had toegezegd en dat de Academia P. A. Custodio Vega met deze taak belastte, de Geschiedenis van Spanje, de Academia en de Orde van St. Augustinus ter ere.

dr. J. P. DEVOS,

Navorser N. F. W. O.

Dr. W. LUIJPEN, O. E. S. A., *Existentie-ervaring en Theologie*. Tielt, Uitg. Lannoo, 1952. 101 blz.

Dit werkje, van de Nederlandse Augustijn W. Luijpen, doet zich voor als een moedige poging om de oorzaken op te sporen van de « onvoldaanheid over het theologisch denken », en wil meteen een vingerwijzing ter oplossing geven langs een « existentiële theologie ». Ongetwijfeld treft schrijver hier terecht een toe-

stand welke nog menig theologisch onderricht beheerst, daar waar men nl. « uitsluitend abstract te werk gaat » (blz. 14). Toch lijkt het ons niet aanneembaar, dat de theologie pasklaar zou moeten zijn voor de prediking. S. Augustinus, door Schr. nochtans aangehaald als voorbeeld van een existentieel denker (blz. 31), getuigt voor deze mening. De *Sermones* verschillen in hun wijze van uiteenzetting sterk van het strenger wetenschappelijk *De Trinitate*. Anderzijds concentreert de auteur zich te uitsluitend op de scholastieke theologie, zodat hij geen recht laat wedervaren aan de zeer lofbare pogingen van de theologen der laatste jaren. De rechtstreekse bronnenstudie in de Vaders en vooral in de H. Schrift heeft onze theologische literatuur zeer waardevol verrijkt. Misschien waardeert Schr. zelf onvoldoende deze oorspronkelijke bronnen, hetgeen blijkt uit zijn voorbeeld van existentieel-theologische uiteenzetting over de Inwoning der H. Drievuldigheid (blz. 89-95). Hij laat zijn beschouwingen voorafgaan door één schriftuurtekst, en verwaarloost verder de schat der Openbaring. Is nochtans daarin niet hét Leven geborgen? In zijn aanklacht is dit werkje toch een bemoedigende stimulans, voor de theologie enerzijds, om zich verder te beijveren in haar bronnenstudie, voor ieder priester anderzijds, om deze theologie te bestuderen en langs haar het Openbaringsgeven als voedsel voor zijn prediking op te nemen.

A. WEZE, O. E. S. A.

- L. WILLAERT, S. J., *Bibliotheca Janseniana Belgica*. Répertoire des imprimés concernant les controverses théologiques en relation avec le Jansénisme dans les Pays-Bas catholiques et le Pays de Liège aux XVII<sup>e</sup> et XVIII<sup>e</sup> siècles. T. III : Années 1739-1950. Nos 10391-14728. (Bibliothèque de la Faculté de Philosophie et Lettres de Namur. Fascicule 12). Namur, Bibliothèque de la Fac. de Phil. et Lettres; Paris, Editions J. Vrin, 1951. In-8°, 466 blz.

Reeds vroeger hebben wij de bundels I en II van de *Bibliotheca Janseniana Belgica* besproken, en de aandacht gevestigd op de grote waarde van dit werk voor de studie van het Jansenisme (Vgl. *Augustiniana*, 1, 2, 1951). De derde bundel geeft ons het vervolg van de chronologische bibliographie voor de jaren 1739-1950, de drukwerken, welke verschenen zonder datum van uitgave, een lijst auxiliaria, en een eerste supplement ter aanvulling en verbetering van het voorgaande. Een alfabetisch register, waarin de namen der auteurs en de anonieme werken werden opgenomen, besluit het geheel en maakt het volledig bruikbaar; de waarde van dit register wordt nog verhoogd door het feit, dat onder de naam van de auteurs niet alleen de werken, welke zij publiceerden, worden vermeld, maar ook deze, welke over hen handelen, alsmede een lijst van hun eventuele schuilnamen.